

Bardejovský prameň

Obzretie sa za letom

(od s. 4)

Misia na Gemeri

(s. 9)

Tridsať rokov slobody

(s. 10)

Svedectvo: Pán Boh stál pri mne

(s. 12)

K žatve: kváskovanie

(s.17)

PO JARMOKU

Užili ste si tohoročný jarmok? Niektorí ľudia ho zatracujú, iní sa ho nevedia dočkať. Ale všetci vieme, že každý rok príde s takou istou istotou, ako monzúnové dažde v pralese. Nevieme to ovplyvniť. A tak je lepšie nájsť si spôsob, ako tento vrchol bardejovskej sezóny prežiť s čo najväčším prospechom. Alebo aspoň s čo najmenšou ujmom.

Kým sme bývali na starej fare, dotýkal sa nás jarmok svojim okrajom – stáli pri nás posledné stánky a stáli pri nás aj taxíky. Ale ten najväčší ruch bol predsa len za rohom a za hustým lieskovým plotom. Teraz na novej fare si „užívame“ najživšie centrum zábavy od samého začiatku až do posledného konca.

NAJKRAJŠIE DNI JARMOKU

Najkrajšie dva dni jarmoku sú utorok a streda dopoludnia. To je už uzavretá cesta, nehučia po nej neprestajne autá, ale ešte nehučia ani kolotoče. Krásne, nevídané ticho. No a potom to začne. Stereo zábava – z kolotočov na parkovisku, z druhých pred kostolom a aby to bolo dokonale, dorábajú to ľudia zabávajúci sa na hradbách. Takže je u nás živo a „veselo“.

okolo rodičov. Stravovacie centrá dali priestor pre mnoho stretnutí. Skutočne som bol rád, že som z tohoročného jarmoku vnímal pohodu, ktorú korunovali masové i komornejšie koncerty na námestí.

... A PO JARMOKU?

Jarmok skončil. Kolotoče rozobrali nečakane rýchlo. V pondelok ráno boli preč. Popoludní po ulici znovu hučali fujazdiace autá. Čím teraz naplníme svoje dni? Aké máme očakávania? Budeme čakať s ďalším vrcholom sezóny na koniec augusta? Nemusíme. Chceme vás srdečne pozvať k ponuke duchovného života nášho zboru. Sme na začiatku nového školského roku. Hneď od začiatku nás čaká niekoľko krásnych a podnetných príležitostí. Dojímavé požehnanie detí a vyučujúcich na začiatok školského roka. Hneď o týždeň zborové dni s veľmi zaujímavým programom. Počas septembra deväť sobášov, tiež víkendovka konfirmandov a sústredenie katechumenov. A potom pokračuje každý mesiac so svojou ponukou. Mám dojem, že ponuka duchovných hodnôt v našom zbere je prinajmenšom rovnako pestrá, ako ponuka tovaru na jarmoku. Prináša veľa vzácnych svedectiev, dôležitého vyučovania, pekných stretnutí, ba aj chvíle odpočinku a zábavy v spoločenstve s blíznymi vo viere v Pána Ježiša.

Bratia a sestry, vstúpte do nového školského roku a pozorne vnímajte, čo nám Pán Boh ponúka. Vyberte si, dajte sa obslúžiť, prípadne aj sami poslúžte. Ponúknite niečo z toho, čím vás Pán Boh požehnal. Prispejte prácou, službou, spevom, čítaním, svedectvom, výkladom, pohostením, upratovaním, atď. atď. Volajte k tejto ponuke aj ľudí z nášho okolia. Božieho požehnanie je dost pre každého a je určené pre všetkých ľudí. Vykročme do nového školského roku v duchovnej pohode. Pán Boh je s nami.

Ján Velebír, zborový farár

2M 33,14

„Hospodin riekol:
Osobne pôjdem pred
tebou a dovediem ťa
k odpočinku.“

Milí čitatelia, bratia a sestry v Pá-novi Ježišovi Kristovi!

Na konci prázdnin sa takmer každý pýta detí a učiteľov rovnakú otázku: Tešíte sa do školy? Iste sa nájdú deti, ktoré posledné týždne prázdnin už len čakajú, kedy sa konečne začne vyučovanie. Dokonca poznám učiteľa, ktorý mi povedal, že nemá rád prázdniny. Nevie sa dočkať, kedy začne škola. Študentov má veľmi rád a cíti sa medzi nimi veľmi dobre. Ale väčšina odpovedí nie je veľmi pozitívna.

Je to pochopiteľné. Veď vieme, že škola, to sú povinnosti a starosti. To je zodpovednosť, práca aj skúšky. Vyžaduje si námahu a niekedy je potrebné prinášať aj obeť. A škola občas prináša aj strach. Toho je často viac, ako radosti, ktorá bezpochyby k školským laviciam tiež patrí.

Začiatok školského roka ukrýva v sebe veľa otáznikov. Nevieme, čo nás čaká, čo príde. Pán Boh pred nami skryl budúcnosť. Keby sme vedeli, že prídu len dobré veci, možno by sme zleniveli. A naopak, keby sme vedeli, že nás čakajú veci ťažké a zlé, zrejme by sme sa báli a trápili.

A tak je dobre, že o budúcnosti veľa nevieme. Ale Pán Boh nás nenecháva budúcnosti napospas, nechce, aby sme prežívali neistotu. Pán Boh tým, ktorí sa na Neho obracajú s prosbou o pomoc, dáva svoje slovo. A to nie hocijaké. Dáva nám svoje sľuby. Sľuby, ktoré sú úplne iné ako tie naše, ľudské. My, ľudia, toho nasľubujeme

BOŽÍ SĽUB

veľa a rýchlo. Ale nie vždy svoje sľuby dodržíme. Nie vždy sa na ne môžeme spoľahnúť. Sme nespoľahliví. Preto sa naše sľuby nepodobajú Božím. Božie sľuby platia. Sú stále, pevné a nemenné. Tak to pred svojou smrťou prízvukoval Božiemu ľudu Józue, keď im povedal: „Uvedomte si celým srdcom a celou dušou, že nevystalo ani jedno z oných blahých zaslúbení, ktoré vám dal Hospodin, váš Boh. Všetky sa splnili, ani jedno nevystalo.“ (Joz 23,14)

Je pravdou, že Pánu Bohu nemôžeme my, ľudia, nič prikázať a ani sa s Ním nemôžeme chcieť porovnávať. On je Pán. Ale On uzavrel s nami zmluvu, ktorá je zárukou, že Božie sľuby platia a môžeme, ba máme ich brať vážne. Pristupovať k nim s úctou. Táto zmluva, ktorá je zárukou, že Božie sľuby platia aj pre nás a vyplnia sa, je zmluva uzavretá na Golgote a potvrdená krvou Pána Ježiša Krista. Apoštol Pavel to povedal jasne: „Ten, ktorý neušetril vlastného Syna, ale vydal Ho za nás všetkých, ako by nám nedaroval s Ním všetko?“ (R 8,32)

Pre Ježiša Krista nás Pán Boh berie ako svoje deti. Veľmi, preveľmi nás miluje. Prítom nám neberie slobodu, ale necháva nám ju, aby sme sa my sami rozhodli, či Ho chceme spoznávať a milovať. Jeho láska je tak nesmierna, že ju celkom nedokážeme pochopiť. Ale môžeme jej otvoriť srdce a prijímať ju. Môžeme sa na Nehu spoliehať a odhaľovať jej krásu a veľkosť. A keby sme to robili dennodenne, aj tak sa nám do konca života nepodarí vystihnúť ju.

Z tejto nesmiernej lásky nám dáva svoj sľub, ktorý si aj na začiatku tohto roku môžeme pripomenúť a naň sa spoľahnúť: „Osobne pôjdem pred tebou a dovediem ťa k odpočinku.“ Ten sľub platí pre veľkých aj pre malých. Pre každého, kto sa naň spoľahne. Pre každého, kto verí, že Pán Boh je jeho Otcom, ktorý Ho miluje. Kto verí, že Pán Ježiš, ktorý pre nás na kríži zomrel a z mŕtvych vstal, to urobil aj pre neho. Stačí sa Božieho sľubu držať, veriť Mu.

Pán Boh dal tento sľub Mojžišovi potom, čo sa Boží národ spreneveril Pánu Bohu. Keď šiel Mojžiš na horu Sinaj, ľudia si postavili zlaté teľa,

tancovali okolo neho, vzývali ho ako boha a na živého, pravého Boha zabudli. Pán Boh nedal tento sľub preto, že boli dobrí, poslušní, milí. Pán Boh sa na nich hneval. Ale Mojžiš za nich vrúcne prosil. A On sa zmiľoval.

Ani my nie sme dobrí. Ani my nie sme Pánu Bohu verní. Správame sa voči Nemu drzo. Nevážime si Ho, hrešíme, robíme zlé veci, je v nás pýcha aj nenávisť. Nikto nemôžeme povedať, že sme bez hriechu. Všetci sme hriešnici. Všetci máme v sebe zlo, ktoré vystrkuje rožky. Aj my sa podobáme ľuďom, ktorí sa posmievali Pánovi Ježišovi, kričali, keď bol na kríži, aby urobil zázrak, že potom v Neho uveria. A Pán Ježiš sa za nich modlil. Prosí za nás, prihovára sa za nás. A nebeský Otec na Jeho prosbu odpovedá sľubom, ktorý platí aj pre nás: „Osobne pôjdem pred tebou a dovediem ťa k odpočinku.“ Je to krásny sľub.

Izraelcov viedol ako ohnivý a oblakový stĺp až do zaslúbenej zeme. A vedie aj nás. Nevieme, čo nás čaká, a predsa to nie je cesta do neznáma, lebo Pán Boh ju pozná. On vie, kadiaľ pôjde, či bude ľahká, ťažká... Ide len o to, či pôjdeme za Ním. Či Ho budeme nasledovať? Môžeme sedieť aj v kostole a nepočúvať, nepustiť si Ho k srdcu, neriadiť sa ním. Ale venovať sa, ako Izraelci, nejakému svojmu zlatému teľatu. Niečomu, čo sa nám zdá krajšie, drahšie, dôležitejšie, viditeľné...

Milí žiaci, študenti, učitelia, bratia a sestry! Pán Boh tým, ktorí Ho počúvajú a nasledujú sľubuje, že ich privedie k odpočinku. K tomu, čo nám dá pokoj duše, dobrý pocit, radosť. On sa stará o svoje deti. Vždy! Vedie a sprevádza cestou zaslúbenia, na ktorej nikoho nenechá samého. Na to sa môžeme spoľahnúť. A to platí nielen pre tento školský rok. Veď nevieme, čo nás čaká a čo príde, ale sľub Pána Ježiša: „Ajhľa, ja som s vami po všetky dni až do konca sveta!“ platí na celý život až do večnosti. To je iste verná pravda. Verte Mu, lebo On dá viac, ako si vieme predstaviť.

Mgr. Jana Ilčíková,
zborová farárka, Štítnik,
Gemerský seniorát

GEMER ZAŽIL V MÁJI VÝNIMOČNÚ SLÁVNOSŤ

18. mája 2019 sa v Ev. chráme Božom v Štítniku konala slávnosť, na ktorú tento cirkevný zbor čakal 79 rokov. Štítnik patrí do Gemerského seniorátu. Sestra Janka Ilčíková tu slúžila ako kaplánka. Po úspešnom absolvovaní farárskych skúšok pred ňou stálo neľahké rozhodovanie, čo ďalej. Pán Boh však dobre vie, prečo svojich služobníkov posielala do služby aj na miesta, kde je práce veľa, ale pracovníkov málo. Odpoveď na otázku Čo ďalej? viedla sestru Janku k modlitbám a k rozhodnutiu stať sa v Štítniku zborovou farárkou.

Slávnosť inštalácie farára je vzácnym okamihom predovšetkým pre cirkevný zbor. Na začiatok služieb Božích prítomných privítal zborový dozorca M. Molnár. Inštaláciu vykonal Radovan Gdovin, senior GES. V príhovore sestru farárku povzbudil slovami 18. žalmu: „Božia cesta je dokonalá, Hospodinova reč je osvedčená, On je štítom každému, kto sa k Nemu utieka.“

Kázňou Božieho slova poslužil biskup VD Slavomír Sabol, na základe slov z J 21,17-19. Atmosféru inštalácie dotvárali vystúpenia dychového kvinteta pod vedením M. Piša a spevokolov zo Zlatého a Štítnika. Po inštalácii nasledovalo niekoľko milých pozdravov od ľudí, spolupracovníkov, ktorí sú sestrem farárke najbližší. Sestra Janka

Ilčíková vo svojom príhovore poďakovala Pánu Bohu za vedenie v živote, za riadenie počas štúdia na vysokej škole a rodine, priateľom za podporu. Pre všetkých nás, ktorí sme mali možnosť byť počas slávnosti inštalácie v Štítniku, to bola výnimočná udalosť. Stretli sme sa s prijatím, dobroprajnými cirkevníkmi, ktorí stoja za svojou farárkou a sú ochotní kedykoľvek pomôcť. Je určite výsadou slúžiť v zbere, kde sa nájde množstvo spolupracovníkov, ktorým záleží na budovaní cirkvi a Božieho kráľovstva. Ďakujeme Pánu Bohu za to, že sa Ním sestra farárka necháva viesť a prajeme jej do služby veľa Božieho požehnania, múdrosti pri vedení cirkevného zboru, nech Pán Boh posielala odhodlaných služobníkov a nech je realizácia výziev, ktoré stoja pred cirkevným zborom Štítnik, sprevádzaná Božou prítomnosťou.

Na záver želáme, tak ako to odznelo v jednom z príhovorov, nech sú dvere na fare pre každého kedykoľvek otvorené a nech sa každý cíti prijatý tak, ako tomu bolo aj na internáte, kedy patrila izba sestry farárky k tým najvyhľadávanejším. Ďakujeme za pozvanie a tešíme sa na návštevu cirkevného zboru Štítnik u nás v Bardejove. (Ján 15,16)
Stanislav Petrič

BACHLEDOVA DOLINA

Skupinka Rodinného spoločenstva sa aj tohto roku vybrala na spoločný výlet. Naším cieľom bola Bachledova dolina. Obdivovali sme krásu Belianskych Tatier, keď sme sa prechádzali chodníkom korunami stromov. Adrenalinové dobrodružstvo mohli zažiť tí, ktorí sa odvážili ísť na vyhliadkovú vežu. Poobede sme navštívili Tatranskú kotlinu a Ždiar. Športovci si tiež prišli na svoje, zahrali si futbal aj florbal. Večer patrilo opekačke, rozhovorom a piesňam. Ďalší deň sme sa vybrali do Červeného Kláštora. Čakal nás splav Dunajca a cesta v koči do Lesnice. Ďakujeme Pánu Bohu za dobré počasie a požehnané chvíle, ktoré sme mohli ako spoločenstvo stráviť spolu.

Lenka Gajdošová

ZLATÁ KONFIRMÁCIA

Nedeľa 16. júna bola o niečo slávnostnejšia než bežná nedeľa. Okrem toho, že sme slávili Svätú Trojicu, mali sme aj možnosť osláviť našu „Zlatú konfirmáciu“. Od našej konfirmácie uplynulo celých 50 rokov. Pred oltárom nás vtedy stálo 46 chlapcov a 37 dievčat, spolu 83 konfirmandov z vtedajšieho celého cirkevného zboru, do ktorého ešte patrili aj Richvald a Zlaté. Pozvanie okrem domácich kňazov prijali aj bratia farári z Richvaldu a Zlatého. Po 50 rokoch sme sa zišli v menšom počte, 22 žien a 20 mužov. Nie všetci sa mohli,

či už zo zdravotných alebo iných dôvodov zúčastniť slávnosti Zlatej konfirmácie a niektorí by sa aj iste boli radi zúčastnili tejto slávnosti, ale desiatich z nás Pán života a smrti odvolal z tejto časnosti. Sme úprimne radi, že prišli tí, ktorí mohli a chceli prísť. Po skončení slávnosti sme si na Evanjelickom cintoríne uctili pamiatku nebohého brata farára Jána Mišáka. Po spoločnom slávnostnom obede sme zažívali požehnané spoločenstvo v družných rozhovoroch a spomínaníach.

Luboš Antony

GARDEN PARTY - PRI KÁVIČKE

Slniečko svieti, vôňa grilovaných maškrtiek sa nesie pomedzi nás, úsmevy na tvárach a milé privítanie v podobe icebreakera nechýba tiež. Takto, možno trochu táborovo, keďže to bolo zároveň prvé stretnutie po dorastovom tábore, sa odštartovala Garden party, teda už 5. stretnutie Pri kávičke.

Po niekoľkých milých slovách v záhrade fary sme sa premiestnili do podkrovia Auditoria. Tu pre nás boli prichystané ďalšie body programu. Stačilo sa usadiť a započúvať do textov piesní, ktoré hrala naša kapela. Pozriete sa okolo seba a zrazu spoznáte, že nie ste sami, že patríte do niečoho veľkého a vzácneho. V tom nás uistili aj slová rečníka Peťa Podlesného, ktorý nám priblížil obraz tohto spoločenstva ako Ecclesie – spoločenstva Božích vyvolených. Rôzne generácie, rôzne rodiny, rôzni ľudia, rôzne schopnosti, máme však miesto v Božej rodine, ktorá má cieľ prinášať dobré správy o Ježišovej obeti za nás ďalším ľuďom. Pán Boh pre nás skrze Neho pripravil naozaj veľa požehnaní a povzbudení.

Zvyšok večera sme strávili pri dobrom jedle, Kofole, dobrých rozhovoroch, pri športe, či spoločenských hrách. Bol to jeden z mnohých neobyčajných večerov, ktoré nás ešte čakajú a najbližší z nich je 13. 9. 2019 počas Zborových dní.

Veronika Krukárová

POSVIACKA DOMU NÁDEJE V MOKROLUHU

1. jún 2019 bol pre všetkých Mokrolužanov výnimočný. Všetci sme sa zišli na miestnom cintoríne v práve dokončenom Dome smútku - Dome nádeje. Konala sa posviacka tohto spoločného stánku, kde sa budeme lúčiť so svojimi blízkymi a kde sa raz budú lúčiť aj naši blízki s nami.

Ekumenická bohoslužba prehovorila do srdca všetkých prítomných. Uvedomili sme si, že patríme jednému spoločnému Bohu, nášmu Otcovi na nebesiach. Paralelu s touto udalosťou nachádzame v Sk 4,32: „A to množstvo veriacich bolo jedno srdce a jedna duša.“ Áno, tam sme si uvedomili, že naša viera je vierou v toho istého Stvoriteľa, Vykupiteľa a Posvätitela.

Ekumenická bohoslužba sa začala príchodom kňazov troch cirkví: Rímsko-katolíckej, Evanjelickej

a Bratskej cirkvi. Na úvod sme spoločne zaspievali pieseň Preslávný Bože a prihovoriť sa starosta obce Marián Beňa, ktorý má nemalú zásluhu na stavbe tohto spoločného stánku.

Po textoch z Božieho Slova zaznela pieseň spojeného spevokolu zo všetkých troch cirkví - Čas mizne letia hodiny. Nasledoval príhovor pána farára Jána Velebára založený na slovách evanjelia Mt 10,32. Po modlitbách veriacich pristúpili

duchovní k posväteniu a požehnaní Domu nádeje. Bol to akt požehnaní, akt našej spolupatričnosti v Bohu Trojjedinom. Nech On, milostivý Hospodin drží ochrannú ruku nad týmto stánkom. Budú v ňom prebiehať nielen lúčenia, ale aj zamýšľania sa nad našimi vzťahmi s Bohom a vzťahom medzi nami navzájom. Pomáhaj nám v tom Otče náš nebeský!

Anna Adamuščíňová,
kurátorka, Mokroluh

SPOJENÉ SPEVOKOLY NA DD VD

V nedeľu 14. júla sa zástupy evanjelikov zišli na Dištriktuálnom dni v Poprade. Osobitný zážitok z tohto stretnutia mali členovia speváckych zborov spojení do jedného veľkého telesa pod vedením brata dirigenta Martina Tipula. Pretože ho máme tu medzi nami „po ruke“, spýtali sme sa ho: Brat dirigent, ako si z tvojho pohľadu vnímal službu spojených spevokolov v Poprade?

Brat Tipul odpovedal: V prvom rade chcem vysloviť vďačnosť Pánu Bohu za každého speváka a tiež všetkým spevákom a hudobníkom, ktorí boli ochotní ísť do takejto služby. Najpodstatnejšie je prijať službu a s ňou spojenú časovú, finančnú, či inú obeť. Pán Boh zakódoval do hudby mnoho princípov, ktoré môžeme uplatniť aj v osobnom živote. Spomeniem aspoň jeden, ktorý som pri službe v spojenom spevokole

vnímal ja. Jednou z podstát zborového spevu je jednota tvorená vzájomným počúvaním sa. Ak pri speve chcem počuť svojho kolegu, musím svoj hlas stíšiť. To znamená, že pri speve nesmiem kričať. V žiadnom prípade tu nejde o vyniknutie jednotlivca. Každý zo spevákov prináša svoje originálne obdarovanie v podobe farby hlasu. Iba citlivé spojenie týchto farebných odtieňov prináša pohladenie duše

a odkazuje na nášho nebeského Otca, Tvorcu všetkého krásna. Ak sa nám v spojenom spevokole podarilo aspoň trochu sa navzájom počúvať, potom to bolo pekné a ja som spokojný. Keď sa mi princíp stíšenia môjho ega a počúvania blížnych podarí uplatniť vo svojom osobnom živote, potom bude iná moja rodina, môj cirkevný zbor i moja cirkev.

Martin Tipul

PO STOPÁCH REFORMÁCIE

Na zájazde v Nemecku, vo Wittenbergu sme boli z nášho cirkevného zboru už dvakrát, v rokoch 2011 a 2012. No záujem o podobný zájazd sa objavoval aj v ďalších rokoch. Zvlášť pri výročí reformácie v roku 2017. Nechali sme teda doznieť rušné chvíle osláv a začali sme s prípravou ďalšej výpravy. Organizácia zájazdu začína viac, ako rok dopredu. Dojednáť v Nemecku hotel pre plný autobus cestujúcich sa nedá z mesiaca na mesiac. Hľadali sme aj niečo nové do programu zájazdu, aby to nebola kópia predchádzajúcich ciest.

Túto možnosť nám ponúkli získané kontakty na superintendenta R. Pappaia. Pôsobí v meste Bautzen (Budišín), ktoré leží na ceste do Drážďan. Navštívil Bardejov v rámci osláv reformácie v októbri 2016, ako oficiálny zahraničný hosť. A potom ešte raz s plným autobusom spoluveriacich pri návšteve Slovenska v roku 2018. Už vtedy nás srdečne pozval k nim do Bautzenu. Priblížil nám niekoľko zaujímavostí o tomto meste, ktoré nás motivovali.

Keď sme sa vydali na cesty v máji tohto roku, našou prvou zastávkou bol práve Budišín. Mesto zaujímavé tým, že je to stredisko slovanských Lužických Srbov, tiež mesto so známou väznicou, ale aj mesto známe výrobou výbornej horčice.

Najzaujímavejšia však pre nás bola návšteva ekumenického kostola. Ten už päťsto rokov spoločne využívajú evanjelici aj katolíci. U nás takmer nepredstaviteľné. My sme však videli, že to možné je. Bola to skutočne zaujímavá skúsenosť. Potešilo nás aj milé, pohostinné prijatie v cirkevnom zbere, kde nám brat superintendent zabezpečil bohaté raňajky.

Po Budišine sme smerovali do Drážďan. Ochotným sprievodcom s bratom Pappaiom nám bol aj člen cirkevnej rady brat P. Meis. Ukázali nám tak veľa, ako sa za jeden deň dalo. Krásny zážitok sme mali predovšetkým v obnovenom kostole Frauenkirche. Stál dlhé desaťročia od 2. svetovej vojny v ruinách. No jeho oprava z neho urobila jednu z dominant Drážďan. Zažili sme tam krátky poludňajší organový koncert s duchovným slovom. Bolo to skutočne obcerstvujúce. Množstvo ďalších zážitkov z Drážďan je ťažko opísať v krátkom článku.

Hlavným cieľom našej výpravy bol Wittenberg. Dorazili sme úspešne. S Božou pomocou a milosťou. Tá milosť bola napríklad aj v tom, že drobná hadička v riadení autobusu nám praskla priamo na parkovisku hotela, kde sme boli ubytovaní. Pán Boh nás ochránil pred opravou vozidla na ceste. Kým servis opravoval autobus, my sme sa mohli vydať do

ulíc mesta za poznatkami a zážitkami. Jednou z hlavných zastávok bola návšteva Lutherovho domu. Tým sme začínali. Neobišli sme žiadne z významných miest, budov v meste. Mestský kostol, Zámocký kostol, Kranachov dvor, Melanchtonov dom. Prijemným spestrením bol výstup na vysokú vežu Zámockého kostola s nádhernými výhľadmi. Tešili sme sa aj na návštevu Motýlieho pavilónu s živými motýľmi rôznych tvarov a farieb. Nádhra Božieho stvorenia nás veľmi oslovila.

Oblúbenou zastávkou našich zájazdov je múzeum bývania v 20. storočí. Prinieslo nám veľa nostalgických spomienok na domovy našich rodičov a starých rodičov, aj na naše detské časy. Zažili sme tam aj veľa pobavenia. Za zmienku stojí aj výnimočná architektúra Gymnázia Luthera a Melanchtona, ktoré v deväťdesiatych rokoch renovoval známy architekt Hundertwasser. Jednoducho zážitok na zážitok. Tie kultúrne a turistické doplnil aj zážitok požehnaného spoločenstva na službách Božích v nedeľu v Zámockom chráme, kde sme zažili milé prijatie a mohli spievať temer všetky piesne, lebo nám ich nápevy boli známe. Myšlienky z kázne sme si pripomenuli cestou, popoludní, kedy sme si urobili vlastné, slovenské služby Božie – také cestovné, v autobuse.

Ako vedúceho zájazdu ma veľmi tešila dobrá atmosféra medzi účastníkmi. Všetci boli veľmi disciplinovaní a dochvilní, vzájomne súdržní a prajní. To pomohlo skutočne príjemnému zážitku od začiatku až do konca, aj vo chvíľach, kedy sme museli riešiť vážnejšie otázky. No s Božou pomocou sme všetko zvládli. Zostali nám cenné zážitky a mnoho podnetov do nášho života.

Ján Velebír, zborový farár

SÚSTREDENIE KAPLÁNOV

Dôležitou súčasťou prípravy na farársku službu je aj sústredenie kaplánov. Každý rok sa organizujú dve takéto stretnutia, ktoré trvajú päť dní. Okrem množstva školení od odborníkov, je to aj veľmi dobrý priestor na lepšie zoznámenie sa s ostatnými kaplánmi a s tým, čo každý prežíva vo svojej službe. Modernými slovami je to taký teambuilding. Príbehov a skúseností prináša služba naozaj veľa. Žiaľ, nie sú vždy len pozitívne, ale našťastie v tých pozitívnych je prevaha. Nevieť, čo mali moji spolukapláni v hlavách, keď išli do služby. V tej mojej bolo, že pravdepodobne skončím na nejakej dedine v malom cirkevnom zbere, kde budem musieť rozbiehať

prácu a začínať úplne odznova. To je realita z príbehov starších, ktorá sa podvedome očakáva. Mne sa to nakoniec nestalo. Prišiel som do zboru, kde je aktívna práca naprieč všetkými generáciami. Vďaka tomu sa mám od koho učiť. Iní však našli zbory, ktoré zúfalo potrebovali oživenie. V tom sa ale ukazuje, že ak príde niekto zapálený pre Krista a túži slúžiť, Pán Boh si to použije na akomkoľvek mieste. Ľudia prídu, ak im ukážeme záujem. Sú ochotní zapojiť sa do služby rôznymi spôsobmi. Potrebné je im len ukázať lásku, ktorú nám preukázal Pán Ježiš. Nemám príbeh o tom, ako zbory začali hneď zázračne rásť, ale mám svedectvo o tom, že v každom kúte

Slovenska a našej evanjelickej cirkvi sú ľudia, ktorí chcú slúžiť a pomáhať. Potrebujú len povzbudenie a nakopnutie správnym smerom cez dotyk Kristovej lásky. To je, čo ma učia aj moji kolegovia: Byť verný v málom. Nesústrediť sa na čísla, v ktorých sa v našej cirkvi mnohokrát strácame. Sústrediť sa na to, čo je podstatné, a to je Kristova spásonosná láska. Láska, ktorá oživuje ľudí a cez nich aj cirkevné zbory. Boli to zbory, kde sa nepracovalo, ale keď tam prišli služobníci, tak sa našli aj ľudia, ktorí hľadajú a stále sa nachádzajú noví ľudia.

Mgr. Ivan Havassy

Čo ste robili v sobotu 8. júna? Deti zo Šariško-zemplínskeho seniorátu, ich vyučujúci a rodičia strávili tento deň na veľkej párty. Konala sa v rámci každoročne organizovaného podujatia pre deti s názvom Dávidova harfa, ktorú zastrešuje seniorátny tím pracovníkov v spolupráci s miestnym cirkevným zborom. Nuž a ročník 2019 hostil cirkevný zbor Bardejov.

Pán Boh nám doprial nádherné slnečné počasie. Okolo pol deviatej začali prichádzať prvé deti do areálu ZŠ B. Krpelca. O hodinu neskôr sa začal program. Bol už tradične rozdelený do dvoch častí. Dopoldňajšiu časť tvorili detské služby Božie. Spievali sme piesne, hrali hry, modlili sa a počúvali biblickú lekciu, ktorú spestrili scénky v podaní našich mládežníkov. Pri tom všetkom nás sprevádzali moderátori Ľuboš Krukár a Monika Kmecová a hudobná kapela pod vedením p. farára Jána Velebíra. Biblickú lekciu deťom kázal náš kaplán Ivan Havassy. Témou tohtoročnej harfy bolo pozvanie „Poď na párty“. Téma vychádzala z Podobenstva o veľkej večeri (Lk 14). Biblia opisuje, ako sa všetci

POĎ NA PÁRTY!

pozvaní začali vyhovárať, keď sa už mali večere zúčastniť. Nie je ťažké domyslieť si, koho jednotlivé postavy v podobenstve reprezentujú. Musíme vyznať, že tak často aj my sami odmietame najdôležitejšie pozvanie v našom živote! Božie pozvanie k novému životu v Ježišovi Kristovi. Naše každodenné starosti a povinnosti sa nám javia príliš dôležité a pozvanie Kráľa odsúvame a ignorujeme. Dobrou správou je, že to pozvanie platí aj dnes. Pre každého. Pre nás. Aj pre deti, ktoré na Dávidovej harfe tento príbeh počúvali. Brat kaplán deťom zdôraznil, že každý sa musí rozhodnúť, ako naň odpovie a povzbudil ich, aby ich odpoveďou bolo radostné „idem“!

Popoludnie patrilo už tradične hrám. Ako sa na párty patrí, hrali sme množstvo spoločenských hier, ktoré boli rozmiestnené na stanovištiach v telocvični aj na školskom dvore. Okrem toho si deti mohli v tvorivých dielnach vyskúšať tkanie na ráme či maľbu na kamene alebo si zahrať

spolu futbal. Na záver sme sa všetci opäť stretli v telocvični a rozlúčili sa modlitbami a drobným darčekom pre všetkých zúčastnených.

Na záver mi nedá nespomenúť skupinu ľudí, ktorá na harfe prijala jedno pozvanie – pozvanie slúžiť. Mnohí ochotní pomocníci z CZ Bardejov žili celý predchádzajúci týždeň intenzívnymi prípravami na tento deň. Cvičili sa scénky, zabezpečovalo sa občerstvenie, piekli sa koláče, pracovalo sa na výzdobe, piesňach, lekcií či logistike. Prípravy vyvrcholili v piatok, deň pred samotnou akciou, keď sme do neskorej noci zdobili telocvičňu a prilahlé priestory na ZŠ B. Krpelca, ktoré mali na druhý deň hostiť približne dvesto hostí zo seniorátu. Všetkým týmto ľuďom, ktorí prispeli k organizácii Dávidovej harfy 2019, patrí veľká vďaka. A vďaka patrí aj Pánu Bohu, ktorý stále dáva čas milosti na takéto stretnutia s našimi deťmi.

Bibiana Kuchariková

VYKROČ

Vykročiť správne. V tejto téme sa niesol druhý júlový týždeň, kedy sme sa my- dorastáci stretli neďaleko mesta Kežmarok, aby sme spolu strávili sedem dní plných zábavy a Božej prítomnosti. Niektorí z nás sa na tábor vybrali pár dní vopred. Zdobili hlavnú miestnosť, pripravili dobroty v bufete, prichystali techniku a projekciu, táborová kapela usilovne nacvičovala a nezabudlo sa ani na spoločný budujúci čas, ktorý sme mali ako jeden tím - jedna rodina.

V pondelok ráno sme s radosťou v srdci vítali nadšených dorastákov. Ich natešené tváre prezrádzali, že ani skoré ranné vstávanie, či dlhá cesta neboli dôvodom na zlú náladu. Zvedaví, čo tento týždeň priniesie sme spoločne vykročili do prvého táborového dňa. A keby vás zaujímalo, ako asi vyzerá typický táborový deň, tu je malá ukážka.

Ráno sme sa stretli na spoločnej porade vedúcich, kde sme deň začali zamyslením a modlitbami.

Po krátkom zhrnutí predošlého dňa a povzbudení do toho nasledujúceho dňa, sme sa vybrali zobudiť aj našich účastníkov. Rozhýbali sme sa krátkou rozcvičkou, pri ktorej sme si aj pohundrali, ale najmä sme sa zabavili v rytme piesní od Mira Jaroša. Silu pre telo sme nabrali pri raňajkách, po ktorých sme sa stretli v hlavnej miestnosti, kde sme zasa nabrali silu pre dušu. Dopoldňajší program vyplňala kapela rôznymi piesňami, ktorými sme chválili Pána Boha. Nesmieme zabudnúť na rečníkov, aj ich zásluhou sme každý deň počúvali niečo nové z Božieho slova, vďaka čomu sme sa učili vykročiť a byť vzorom. Presne tak, ako sa píše v liste Timotejovi 4,12: Nech nikto tebou nepohrdá pre tvoju mladosť, ale buď vzorom veriacich v reči, správaní, láske, vo viere a v mravnej čistote.

Počas celého tábora, sme boli rozdelení do skupiniek, v ktorých sme mohli viac diskutovať o témach, ktoré sme počúvali. Tu sme trávili čas spolu, budovali bližšie priateľstvá a takisto spolu súťažili v popoludňajších hrách. Tím hier odviezol veľmi dobrú prácu. Všetky popoludňajšie hry boli, ako by povedali dorastáci, premakané. Nabehali sme pri nich aj niekoľko kilometrov, zašpinili sme sa, ponáthovali sme si svaly, o ktorých sme ani nevedeli, že ich máme a takisto sme si precvičili hlavu pri logickej hre s názvom Detektívka. Voľný čas sme vyplňali spoločenskými hrami, ale našli sa aj športoví nadšenci, ktorí hrali volejbal či foursquare.

Večerné programy sa niesli v zábavnom duchu. Súťažili sme v zaujímavých aktivitách, ako napríklad maľovanie na tvár poslepiacky, oblepení lepiacou páskou sme chytali kúsky papiera, chlapcom sme vytvárali zaujímavé účesy a v neposlednom rade sme sa veľa nasmiali.

Niektoré táborové dni boli špeciálne. V jeden z nich sme sa vybrali na túru do neďalekých Tatier, kde sme sa mnohí potrápili, ale výhľad a okolitá príroda stáli za to. Po náročnom dni sme sa unavení, ale veselí vrátili na ubytovňu a večer sme strávili spoločným oddychovaním pri popcornu a filme.

V druhý špeciálny deň sme sa zasa vybrali do Kežmarku, kde sme pomáhali s upratovaním kostola a iných priestorov, takto sme nielen pomáhali a slúžili, ale aj budovali nové priateľstvá pri zametaní, či umývaní okien.

Dalo by sa písať viac a viac, o tom, ako sme tancovali, oslavovali zvláštne špeciálne narodeniny, písali táborovú poštu pri čapovanej Kofole alebo ako sme sa posledný večer lúčili pri ohnisku so sladkými dobrotami. Ale nakoniec už len toľko, že za to všetko, čo sme prežili a môžeme ďalej zažívať aj na letných akciách sme veľmi vďační Pánu Bohu.

Slávka Germanová

Už viac rokov v cirkvi hovoríme, že väčšie zbory by mali podporiť prácu menších zborov. Tak, ako každá dobrá myšlienka, aj tento nápad stojí a padá na tom, či si ho niekto osvojí. Na novembrovom stretnutí pracovníkov VM z nášho zboru sme s manželkou otvorili otázku, či by sa v našom tíme našli ľudia ochotní zorganizovať detský tábor pre zbory, kde si to sami nevedia zabezpečiť. Hneď sa ich niekoľko prihlásilo. S touto ponukou sme sa potom obrátili na cirkevné zbory na Gemeri, kde slúžia sestry z nášho zboru a okolia, E. Velebírová a J. Ilčísková. Obe rady prijali náš návrh.

Keď sa priblížilo leto, rozbehli sa prípravy na oboch stranách. V Kocelovciach a Štítniku zabezpečili vhodné priestory, rozdelili prihlášky a povzbudzovali rodiny, aby deti na tábor prihlásili. Podarilo sa. Z pomerne malých zborov sa napokon zhromaždilo 23 detí. V Bardejove sme pripravili výzdobu, témy, aktivity a predovšetkým tím pracovníkov, aby každý vedel, čo sa od neho čaká, čím môže poslúžiť.

Bola to pre nás výzva. Mali sme ísť k deťom, ktoré sme dosiaľ nepoznali. Mali sme slúžiť v prostredí, ktoré bolo pre väčšinu z nás neznáme. Naše obavy sa však po úvodnom stretnutí rozplynuli. Na zoznamovací večer s deťmi prišli aj rodičia, aby videli, komu zverujú svoje ratolesti a aby zažili atmosféru, aká ich deti

MISIA NA GEMERI

čakala v nasledujúce dni. Tábor sme organizovali ako denný, takže deti každý večer mohli doma zreferovať, čo zažili a ako sa mali.

Téma tábora deti oslovila. Pozvali sme ich do Autoškoly. Program štyroch dní sme naplnili pestrými aktivitami. Samozrejme, to hlavné prinášali príbehy z Biblie v podaní farárov z Bardejova i Gemera. Na nich sme deti učili poznať Božie pravdy. Veľkej obľube sa tešili tvorivé dielne pod vedením tety Jarky. Mládežníci na popoludnie pripravili zaujímavé hry a programy. V jedno popoludnie sa deti mohli povoziť na koňoch. Hneď na to nasledovala veľká cena v jazde na kárách. Radostnú

atmosféru v dedine podporili aj detské piesne z miestneho rozhlasu. V celej dedine vedeli, že sa tu čosi deje. Keď sa rozradostení deti vrátili domov, tak sa o tom aj veľa dozvedeli. V záverečný deň medzi nás prišli aj policajti s prezentáciou svojej služby. Na záver tábora slávnostne odovzdali deťom symbolické vodičské preukazy.

Pán Boh požeňnal túto službu veľkým požeňnaním. Tešili sme sa z toho, že deti ochotne spolupracovali. Tešili sme sa aj z podpory viacerých dospelých z domáckich cirkevných zborov, zvlášť z dobrej spolupráce s Obecným úradom v Kocelovciach. Čerešničkou na torte boli vynikajúce výkony tety kuchárky, za ktoré zožala spontánny potlesk účastníkov.

Veríme, že tento pokus o pomoc práci s deťmi na Gemeri priniesie svoje ovocie. Hneď po skončení tábora sa ozvali niektorí z domáckich mládežníkov, že by veľmi radi nabudúce boli pri príprave a priebehu tábora ako spolupracovníci. To bola dobrá skúsenosť. Práve toto bol jeden z našich zámerov. Nech Pán Boh požeňná podobné skúsenosti aj medzi inými zborními. Prinášajú obojstrannú radosť a napomáhajú rastu na oboch stranách, aj tým, ktorí slúžia, aj tým, ktorým sa slúži.

Ján Velebír, zborový farár

DETSKÝ TÁBOR 2019

Áno, po roku sme sa opäť s našimi, ako ja vravím, detušíkmi, vybrali na tábor. Týždeň sme boli bez rodičov, a učili sa o našom Ockovi, ktorý je v nebi. Téma tábora bola MLADÝ CESTOVATEL, tak sme s našimi kamarátmi cestovali.

Spoznali sme náš rodný Bardejov, dozvedeli sa niečo o regióne, cestovali sme aj po slovenských mestách, a zakončili sme to v Európe a vo svete. S Bibliou sme to prepojili príbehmi o apoštoloch Petrovi a Pavlovi, o diakonovi Filipovi a misionárovi Davidovi Livingstonovi (čo v preklade znamená: Dávid žijúci kameň :D).

Nebojte sa, neučili sme sa počas celého tábora, ale aj sme sa zabávali. Mali sme aj zdatných športovcov, no našli sa aj umelecké dušičky, ktoré si na tvorivých dielnach mohli vyrobiť veci, ktoré sú pri cestovaní potrebné. Na veľkých hrách každý bojoval, aby sa pri vyhodnotení umiestnil na popredných miestach. A keďže

sme na tábore všetci ako jedna veľká rodina, celkom oprávnene vyhrali všetci.

Večerné programy sa tiež niesli v cestovateľskom duchu, kde sme spievali, smiali sa a veeeeelmi zabávali.

Vaše, teda aj naše ratolesti (v Kristu sme jedna rodina), si domov

odniesli aj pekné ceny a ešte lepšie spomienky.

Už sa tešíme čo si pre nás Pán Boh pripraví o rok, na Detskom tábore 2020. Tešíme sa aj na nových kamošov, ktorí by sa k nám mohli pridať na budúci rok. "Fess tábor to bol, :D"

Monika Kmecová

NEŽNÁ REVOLÚCIA – HISTÓRIA, ČI SKÚSENOSŤ?

Generácia. Ako je ohraničená? Rokom, desaťročím? Prax ukazuje, že k určitej generácii sa hlásime možno najmä cez spoločne prežité zážitky. Ja napríklad nepatrím ku generácii roku 1968. Mal som vtedy len dva roky. Všetko o tomto období viem len z počutia. Ale sedemdesiate roky som už prežíval naplno. Pamätám na smrť prezidenta Svobodu, živo si spomínam na hnutie Charta 77 a s tým spojené represálie. Vnímal som ako veľkú vec voľbu poľského pápeža a nástup hnutia Solidarita. Aj my sme pri návšteve priateľov v Poľsku ako vzácny darček niesli cukor, lebo ten tam v istom období jednoducho nemali. Zažil som napätie vyplývajúce z výnimočného stavu v Poľsku a potom neistotu po smrti troch vodcov Sovietskeho zväzu. Po poľsky som sa učil pravidelným počúvaním Hlasu Ameriky, ktoré bolo vysielané hodinu pred československým vysielaním.

ZABUDNUTÉ PRÍBEHY

Som súčasťou generácie, ktorá naplno so všetkým dobrým aj ťažkým prežila prevratné zmeny Nežnej revolúcie. Aby som bol korektný, musím dodať, že som nezažil prenasledovanie ľudí socialistickým režimom v najtvrdšom období stalinizmu. No osobne som poznal čestného, poctivého muža, ktorého vzali uprostred noci z domu na dva a pol roka do tábora PTP bez toho, aby jeho žena a tri deti vedeli, kam sa podel. Ich vystaňovali na ulicu a jeho dali do tábora. Bol vinný tým, že poctivo obrábal svojich 100 hektárov pôdy. Poznal som ľudí, ktorých dali do väzenia, či vyhodili zo školy preto, že perom dokreslili čosi na obrázok generalissima Stalina v novinách. Poznal som osobne prvú ženu farárku v našej cirkvi, Darinu Banickovú, ktorú väznili za zradu republiky, lebo si dovolila stretnúť sa so ženami z Nemecka alebo Švédska.

ZHABANÉ KNIHY, ZHABANÍ ĽUDIA

Mimochodom, od tejto Dariny Bancíkovej máme v našom zborovom archíve zaujímavý dokument. Krátko po svojej ordinácii bola pozvaná kázať do Bardejova. Okrem predpajatí, ktoré zažívala v cirkvi ako prvá žena, farárka vo svojich listoch do Bardejova

opisuje aj skúsenosti z Transoscia, kde pracovala: „*Neviem, ako sa mohlo stať, že ste nedostali modlitby Pri nohách Pánových. Keď sme ich vydali, ako obyčajne, určitá časť nákladu sa dala zviazať. Zviazané sa predali a potom prišiel zákaz expedovať tieto modlitby. Čo bude s nimi, nevieme. ... Najnovšie sme vydali komentár k listu Galatským. Dlhho trvalo, kým sme ho vydali. Sú náznaky, že ho zhabú. Dobré by bolo si ho objednať. Upozorníte na to, prosím, opatrne podaktorých bratov.*“ Nakoniec zhabali nielen knihy z Transoscia, ale aj sestru Bancíkovú. Dva roky si odsedela v socialistických väzniciach, aj na známom Pankráci, aj v Jablonci.

STAVBA KOSTOLA – TRESTNÝ ČIN

O dve desaťročia neskôr, začiatkom sedemdesiatych rokov som už aj ja zažíval atmosféru dvojakej pravdy – tej, ktorú hlásala propaganda, škola, médiá a pravdy, ktorá sa odovzdávala ústnym podaním v rodine, či zo zakázaných kníh. Pamätám na pre mňa vzácny výlet krásnym autom Tatra 603 zo Žehne do Šarišských Bohdanoviec, na ktorý ma zobral môj otec, farár v Žehni. Čo som ja, päťročný chlapec, vedel o tom, kto sa vyváža na šesťstojkách, že to páni z okresu práve prišli vyšetrovať protištátny čin, stavbu kostola. Za tento prečin mohol ísť otec do väzenia. Ale k veci sa priznali cirkevníci. Kurátor, presbyteri povedali: „*Pán farár, my sme družstevníci, kam nás dajú od traktora a z poľa? My to vezmeme na seba, vy budete len svedok.*“ Tak sa aj stalo. Pokutu 5000 Kčs radi zaplatili so slovami: „*Ale kostol nám zostane.*“

PRÁCA S MLÁDEŽOU – TRESTNÝ ČIN

Osemdesiate roky znovu priniesli dramatické skúsenosti. V našej cirkvi asi najznámejšiu akciu, keď 21. augusta 1985 zaistili Jana Vecana a Mareka Roháčka za pašovanie detskej kresťanskej literatúry. Jano bol vo väzbe štyri mesiace. V tom istom roku bol vo väzbe aj brat farár Michal Hreško. Režimu prekážala jeho aktívna práca s mládežou. Na ich chate sa stretávali mladí z blízka i z ďaleka a boli vychovávaní bez dozoru štátu. Títo patrili medzi posledných zaistených pre vieru

a aktívnu prácu v cirkvi. V roku 1985 sa totiž začalo brieždiť na svetlejšie časy.

PERESTROJKA – LÚČ NÁDEJE

Zmena vo vedení ZSSR dávala nádej na nové časy. Tie však prichádzali len pomaly. V podstate celý svoj čas štúdií som prežil v socialistickom režime. A aby som nebol ukrátený o zážitok, v máji 1989, na poslednej májovej schôdzi bohosloveckej fakulty som spolu s ďalšími piatimi piatakmi bol podmienenčne vylúčený z vysokej školy. Mesiac pred záverečnými skúškami. Dôvod: dovolili sme si nesúhlasiť so šikanovaním zo strany jedného z našich vyučujúcich. Pri jeho poslednom afekte sme v tichosti, spoločne, akoby na povel, odišli z posluchárne. Čo bolo horšie, napísali sme o tom list. A čo bolo najhoršie, podpísali sme ho. Na druhý deň to vedeli na Ministerstve kultúry a bolo z toho spomínané kárne opatrenie. Pravdu mal známy vtíp o piatich pravidlách socializmu: *Nerozmýšľaj! Ak rozmýšľaš, nehovor! Ak hovoriš, nepíš! Ak píšeš, nepodpisuj! Ak podpíšeš, tak sa nečuduj!*

Keď sme o niekoľko mesiacov neskôr na námestiach štrngali kľúčmi, chvíľami sme neverili, že je to pravda. No veci sa skutočne pohli. Personálne výmeny. Zrušenie článku 4 ústavy o vedúcej úlohe Komunistickej strany v spoločnosti, nový prezident Havel a prvé slobodné voľby. Priveľa nových skúseností, priveľa príbehov, ktorý sa nedajú obsiahnuť v jednom článku.

SLOBODA A ZODPOVEDNOSŤ

Revolúcia priniesla veľa nového. Niečo z toho ľudia prijali rýchlo a radi. Nad ničím dodnes lamentujú. Radi sme všetci prijali slobodu. Niektorí si ju nesprávne vysvetlili, že môžu robiť, čo chcú. Omnoho menej ochotne ľudia prijali druhú stranu mince slobody a tou je zodpovednosť. Počas socializmu sme od nej odvykli. V socializme platila poslušnosť, nie zodpovednosť. Ale konať správne preto, lebo som za to zodpovedný je viac, ako konať dobre preto, lebo mi to prikázali. Slobodu sme v roku 1989 prijali ako vzácny Boží dar. Sloboda takým darom skutočne je. Zároveň nás však učí zodpovednosti za svoj život aj život blížnych pred darom života, našim nebeským Otcom. Využívajme darovaný čas slobody zodpovedne.

Ján Velebír, zborový farár

KOSTOL VO VYŠNEJ VOLI SLUŽI UŽ 30 ROKOV

Naše kostoly oslavujú svoje výročia postupne, jeden rok za druhým. A tak sa každý rok môže venovať jednej z našich obcí a danému kostolu. Stojí to zato, lebo každý z našich kostolov má svoj vlastný príbeh. Často rozmýšľam, že by to vydalo aj na peknú knihu: Príbehy našich kostolov. A čo ten na Vyšnej Voli?

Viete o tom, že to vlastne pôvodne ani nebol kostol? V roku 1875 na Vyšnej Voli postavili modlitebňu, z ktorej však po dvoch rokoch urobili cirkevnú školu. Tak slúžila budova dvom účelom, na vyučovanie a bohoslužobné stretnutia až do roku 1948. Po víťaznom februári bola znárodnená a fungovala ako štátna škola, kým v roku 1977 deti nepresunuli do Nižnej Vole. V tomto čase tu vyučoval pán učiteľ Šoltés. Napriek tomu, že jeho priezvisko znie blízko, nebol rodákom z nášho kraja, ale z Gemera. Zvláštnou súhrou okolností sa stalo, že o niečo neskôr sa jeho dcéra stala starostkou obce, jeho syn kurátorom dcérocirkvi a jeho vnuk, Janko Guľa, dlhé roky pôsobil ako kantor. Aj vďaka tomu som sa dozvedel niekoľko zaujímavých informácií o škole / kostole.

Napríklad skúsenosť o službách Božích, ktoré sa tam uskutočnili aj v čase socializmu. Škola prešla do rúk štátu. No ľudia boli zvyknutí, že v škole sa slúžili aj služby Božie. Ako to urobiť, aby sa v bývalej cirkevnej škole mohli konať služby Božie? Kde je vôľa, tam je aj cesta. Starší ľudia z obce sa s pánom riaditeľom dohodli, že si chcú priestory školy prenajať na nedeľu populudní na svoje stretnutie. Pán riaditeľ samozrejme proti tomu nič nenamietal, veď vychádzať v ústrety dôchodcom bolo v súlade s politikou režimu. Pre istotu však na nedeľu odišiel z domu preč, aby „nevidel“, čo sa v škole robí. Starší členovia z obce sa stretli a pozvali si aj pána farára, aby im urobil nešporné služby Božie. Pán riaditeľ si na najbližšej schôdzi na okrese vypočul neprijemné výčitky – ako je to možné, že dovolil v socialistickej škole konať služby Božie? On sa však bránil, že prenajal priestory dôchodcom a nemôže byť zodpovedný za to, aký program si dôchodcovia pripravili. Nedal sa vylákať, veď jeho srdce stále bilo pre našu cirkev. Patril do generácie učiteľov, ktorí absolvovali

aj cirkevný kantorský kurz, hoci hrat v kostole už nemohol.

Po spomínaných reformách škôl, keď deti začali chodiť na Nižnú Voľu budova nemala využitie. Napokon došlo k rozhodnutiu, že by sa budova predsa len mohla použiť po rekonštrukcii ako evanjelický kostol. Na rad prišli dlhé vybavovania. Nebolo to jednoduché, hoci už niekoľko rokov viali nové vetry „perestrojky“. No nikto si v tom čase ešte nevedel predstaviť, k akým zmenám zakrátko dôjde. O to viac vyniká úspech vybavovania všetkých potrebných záležitostí, ktoré pod vedením brata konseniora Mišáka vykonali miestni funkcionári cirkvi. Kurátormi vo Vyšnej Voli v tom čase boli Juraj Ondkanin a Ján Jankuv. Ruku k dielu pridali aj ďalší presbyteri a v skutočnosti každý z obce, kto mohol a chcel. Prestavba

školy na kostol bola naplnením ich túžob, no stála ich aj mnoho úsilia, práce a starostí. Všetko však urobili s nádejou, že táto práca bude mať zmysel. Budova bola kompletne prebudovaná na kostol. Bola prístupná murovaná veža, zriadený oltárny priestor, vytvorený chór pre organ. Zo školy sa stal plnohodnotný útulný kostol, plne vyhovujúci potrebám veriacich z Vyšnej a Nižnej Vole.

Posviacka kostola sa konala 12. novembra 1989, teda päť dní pred začiatkom Nežnej revolúcie (!!!). Bolo to v deň 70. narodenín brata konseniora, ktorý tento kostol prijal ako mimoriadny narode-

ninový darček. Rovnakým darom bol aj pre všetkých veriacich v obci. Posviacku kostola vykonal biskup VD, Július Filo st., za prítomnosti seniora ŠZS, Jána Midriaka. Pamiatku posvätenia chrámu si však v súčasnosti vo Vyšnej Voli pripomínajú v októbrovú nedeľu najbližšie k sviatku svätého Lukáša (18. októbra).

Od roku, v ktorom Nežná revolúcia zmenila smerovanie života spoločnosti smerom k slobode, ubehlo už neuveriteľných tridsať rokov. Kostol vo Vyšnej Voli dnes nevyzerá tak, ako pri jeho posvätení. Tridsať rokov je dlhá doba. Každý kurátor, každý presbyter, ktorý za ten čas na Vyšnej Voli pôsobil sa staral, aby kostol a jeho okolie zanechal krajšie, ako ho prevzal. A tak sa diali opravy, rekonštrukcie, investície. Výsledkom je krásny, útulný a príjemne vykurený kostol, v ktorom nové okná, kvalitné vykurovanie a ďalšie vylepšenia zabezpečujú potrebný komfort pri službách Božích. Nový elektrofonický organ je oporou pri nábožnom speve. Brat Janko Guľa, náš legendárny kantor, by s vďakou voči Pánu Bohu kvitoval jeho zvuk. Terajšie sestry kantorky ho vedia dobre využiť na slávu Božiu a radosť ľudí.

Sme radi, že sa Jankovi Guľovi pred jeho odchodom na večnosť podarilo zhromaždiť veľké množstvo údajov o dcérocirkvi Vyšná a Nižná Voľa. Po jeho odchode aj na pripomenutie jeho diela, ale aj diela všetkých kurátorov, presbyterov a členov dcérocirkvi bola jeho kronika vydaná. Dnes je zdrojom pôvodných informácií, ku ktorým radi pridávame nové, aktuálne o tom, čo sa vo Vyšnej Voli deje, kto sa o to stará a kam dcérocirkve smeruje. V tom všetkom je nám kostol, so zborovou sieňou a krásne upraveným dvorom so stromom reformácie, požehnaným prostredím. Radi sem prichádzajú nielen členovia dcérocirkvi, ale aj početní hostia. Ak ste v tomto kostole ešte neboli, srdečne vás pozývame. Veríme, že sa pridáte k vyznaniu, ktoré je napísané nad oltárom v slovách: „*Pane, dobre nám je tu.*“ Prídte to zažiť aj vy do kostola na Vyšnej Voli.

Ján Velebír, zborový farár

PÁN BOH STÁL PRI MNE

Peťo, patríš do generácie mladých ľudí, ktorí sa zo všetkého najradšej venujú zábave. Ale niekedy aj život dieťaťa vie zasiahnuť vážna rana. Viem, že ty si niečím podobným prešiel. Ako to teda s tebou bolo? Kedy si prežíval také náročné obdobie?

V roku 2016, keď som mal 15 rokov, som absolvoval bežnú kontrolu u lekára. Hneď ma poslal na vyšetrenie do Prešova. Tam mi oznámili, že na druhý deň ráno musím podstúpiť operáciu. Pri večernom vyšetrení na sono som sa dozvedel, že ide o onkologické ochorenie. To bol asi najhorší večer zo všetkých. Samozrejme, že som hneď rozmýšľal, prečo práve ja. Aj Pána Boha som sa pýtal, prečo to prišlo. Rodina ma veľmi podporovala. Dávali mi nádej. Ale lekári mi nikdy priamo nepovedali, že to bude dobré. Takže som cítil dosť veľkú neistotu. Na druhý deň, po operácii, začal čas čakania na výsledky histológie, aby mi vedeli nastaviť liečbu. Asi po dvoch týždňoch prišli výsledky. Dozvedel som sa, že sa mám na druhý deň ráno hlásiť na onkológiu v Košiciach. Tam som podstúpil tri cykly chemoterapie. Pri prvej som dostal silnú alergickú reakciu, ale potom mi to nastavili lepšie a to postupne zabralo. Boli s tým spojené všetky sprievodné javy, vracanie, znížená imunita, hrozba iných ochorení a podobne.

Kde si hľadal silu prekonať krízu?

Ja som vtedy vlastne bol rok po konfirmácii. Vtedy som dosť rozmýšľal o Bohu a živote s Ním, ale ešte som to v sebe tak nežil. Ale keď som po večeroch pri chemoterapiách prežíval svoje chvíle depresie, najväčšou úľavou mi boli modlitby. Navonok som na sebe nedával vidieť svoje pocity, hoci vnútri som vnímal celú vážnosť situácie. Ako pätnásťročný som už mal predstavu, o čo ide. Po chemoterapiách prišla na rad ďalšia operácia. V Banskej Bystrici mi lekár vysvetlil vážnosť môjho stavu. Hovoril, že nádor je na dosť zložitom mieste a operácia bude dlhá. Aj tento nádor šiel na histológiu. Po niekoľkých týždňoch prišli prekvapivé dobré výsledky. Bola to pre mňa veľmi špeciálna chvíľa, v ktorej som pocítil, ako sa o mňa Pán Boh stará. Najbližšie leto som potom išiel na dorastový tábor. Tam to prišlo. Na evanjelizácii večer som prežil rozhodnutie, že chcem kráčať za Kristom a slúžiť Mu naplno, odovzdať Mu všetko, čo sa bude dať.

Ako sa spätne pozeráš na túto skúsenosť?

Ja som sa počas celej liečby snažil byť v pohode. Snažil so sa neutápať v žiali, v depekách, hoci mi bolo aj ťažko. Dokonca som sa snažil zažiť aj kopec srandy. Aj z Banskej Bystrice mám veľa veselých zážitkov. Aj keď som sa po operácii nemohol veľmi hýbať, predsa som sa to všetko snažil prekonať. Našiel som si tam aj kamarátov, čo majú podobné príbehy. S nimi sme často

mali debaty o živote a o tom, čo tá choroba prináša. Nevie, ako to mohli vnútorne zvládať, ak nemali na pomoc Boha a modlitbu.

A čo dnes a zajtra?

Chcel by som žiť tak, aby som mohol pomáhať ľuďom, ktorí prechádzajú podobnými problémami. Na každý pád chcem celý svoj život prežiť s Bohom a všetky dôležité rozhodnutia robiť s Ním. Zatiaľ ešte neviem ako, ale rád by som nejakú pomoc napríklad deťom, ktoré sú onkologicky choré. Hľadám spôsob a odvahu, ako to urobiť.

Máš nejaký odkaz pre čitateľov?

Chcel by som poradiť všetkým ľuďom, aby každý človek prežíval každý deň svojho života, ako keby bol posledný, hlavne aby žili s Pánom Bohom, aby boli pripravení, lebo nevedia, ktorý z tých dní môže byť posledný.

Často ťa stretávam pri práci s deťmi a dorastom. Čo ťa k tomu vedie?

No napriek tomu, že je to často služba veľmi vyčerpávajúca, tak to robím s radosťou, lebo môžem deťom aj dorastencom hovoriť, že ich Pán Boh má rád. Tak som aj tento rok zvládol tri tábory. Deti vedia tú lásku hneď prejavíť, na tábore sa na vás hneď nalepia. To zažívam často. A hoci sa to u nich hneď neprejaví ako viera, verím, že takto je v nich zasiat niečo veľmi dôležité.

Ďakujem za rozhovor!

Jasné! O.K. V pohode.

S Petrom Voľanským sa zhováral
Ján Velebír, zborový farár

CIRKEVNÝ ZBOR RICHVALD OSLAVUJE PÄŤDESIATKU

Keď sa pred dvoma rokmi oslavovalo 500. rokov reformácie, vznikla diskusia, či je dobré oslavovať rozdelenie cirkvi. Každé delenie môže mať dobrú i zlú motiváciu. Môže viesť k požehnaniam, ale i k úpadku. Veríme, že to reformačné rozdelenie vychádzalo z úprimnej snahy reformátorov o návrat k Písmu, očistenie cirkvi od bludných náuk a duchovného i morálneho úpadku.

Aj v Richvalde je rok 2019 jubilejným rokom znovuzaloženia cirkevného zboru, jeho oddelenia sa od vtedajšieho bardejovského cirkevného zboru. Delenie spred päťdesiat rokov nemalo zlú motiváciu. Vtedajší veľký bardejovský cirkevný zbor bol rozsiahly a jeden farár ho nezvládal duchovne, pastorálne a bohoslužobne zaopatríť. Preto bolo prirodzené, že sa jeho časť osamostatnila.

V Richvalde vznikol cirkevný zbor omnoho skôr ako pred päťdesiatimi rokmi, pomerne krátko po rozšírení reformácie sa do vtedajšieho Uhorska. Poddanská obec mesta Bardejov veľmi skoro prijala reformačné myšlienky. Po protireformácii sa však richvaldský cirkevný zbor stal na mnohé roky súčasťou bardejovského zboru. Napriek protireformácii ostal Richvald evanjelickou obcou. Časom si veriaci postavili evanjelickú školu, ktorá bola zároveň bohoslužobným miestom, kam nepravidelne prichádzal slúžiť bardejovský evanjelický farár. Rok 1907 ukázal životaschopnosť richvaldskej filie, keď si veriaci postavili na mieste panského sypanca chrám Boží. Posvätili ho v najbližšiu nedeľu po Bartolomejovi. Odvtedy svätia v Richvalde Pamiatku posvätenia chrámu vždy v najbližšiu nedeľu po Bartolomejovi.

Richvaldskí veriaci už mali svoj chrám, do ktorého prichádzali slúžiť farári z Bardejova. V prípade ich neprítomnosti ich zastupovali evanjelickí učители a kantori čítanými službami Božími. Dávna túžba richvaldských evanjelikov mať svojho duchovného pastiera i svoj vlastný cirkevný zbor sa naplnila až o pár rokov neskôr, v roku 1969 za účinkovania brata farára Jána Mišáka. V spolupráci s filiálnym presbyterstvom získal od cirkevnej i štátnej vrchnosti súhlas k zriadeniu

samostatného richvaldského cirkevného zboru. Úspešné bolo aj pozvanie betliarskeho zborového farára Ondreja Hrušku, ktorý sa stal prvým zborovým farárom. Prvým zborovým dozorcóm sa stáva Ján Hruška, syn zborového farára, námestným zborovým dozorcóm Ján Hankovský, kantorom Ján Šellong, kurátormi Ján Hankovský a Juraj Šellong, kostolníkmi Juraj Vanta a Ondrej Sobek a ďalší členovia presbyterstva, medzi ktorými boli i dve ženy, čo na tú dobu bolo zriedkavé. Päťdesiat rokov samostatnosti ukázalo, že Richvald je životaschopným cirkevným zborom. Posledne sa to ukázalo aj pri stavbe nového chrámu Božieho pred deväťdesiatimi rokmi.

Vďačnosť za Božiu milosť a vedenie počas päťdesiatich rokov existencie cirkevného zboru si v Richvalde pripomenuli na slávnostných službách Božích na Kajúcu nedeľu a zároveň Pamiatku posvätenia chrámu dňa 25. augusta 2019. Slávnostným kazateľom bol generálny biskup ECAV na Slovensku, Ivan Elko, ktorý zároveň posvätil nový krčah na víno k Večeri Pánovej s Lutherovou ružou. Brat biskup pripomenul na základe života staro-zmluvného Jáka, aké dôležité je v osobnom, rodinnom i zborovom živote mať svoj Bétel – miesto Božej moci a milosti, ku ktorému sa na ceste viery môžeme vracáť. Pripomenul cirkevnému zboru jeho miesta vďačnosti a Božieho konania. Zároveň odhalil pamätnú tabuľu prvého zborového farára Ondreja Hrušku spolu s pravnikom brata farára. Symbolicky pre cirkevný zbor to bol prvý farár a pre brata farára posledný cirkevný zbor, z ktorého s podlomeným zdravím odišiel do dôchodku do Kladzian, kde je pochovaný.

Na slávnosti slúžili bratia farári z okolitých zborov, ktorí tvorili kedysi spoločný bardejovský cirkevný zbor, Ján Velebír a Jaroslav Majer. Za bývalú matkocirkev sa prihovril Ján Velebír, ktorý spolu so zborovým dozorcóm, Jaroslavom Foľtom, odovzdali symbolický knižný dar Stöckelov katechizmus a finan-

čnú zbierku od cirkevného zboru Bardejov. Liturgiou a príhovorom poslúžili bývalý richvaldský zborový farár Štefan Marinko a brat farár Ján Gdovin, ktorý prišiel bývať na dôchodok do cirkevného zboru a ktorého krstil a sobášil práve brat Hruška. Za cirkevný zbor privítala a pozdravila hostí i domácich zborová dozorkyňa, Anna Foľtová. Domáci zborový farár, Marek Cingeľ, pred odhalením pamätnej tabule predniesol krátku históriu vzniku zboru. Za obec Richvald zhromaždenie pozdravila starostka Zuzana Germanová. Hudobnú zložku slávnosti tvorila kantorská služba sestry kaplány Lubice Gdovinovej, zborového spevokolu, detského spevokolu Klasy a pieseň Pie Jesu v podaní sestry Viery Vaškovej – Germanovej, ktorá bola prvým pokrsteným dieťaťom v novom cirkevnom zbore.

Pripomenutie päťdesiateho výročia znovuzaloženia cirkevného zboru, túžba po samostatnom cirkevnom zbore, po spoločensťve s Kristom, po duchovnom pastierovi kladie dnešným veriacim vážnu otázku: Chýba ti dnes tvoj cirkevný zbor? Tvoj kostol? Služby Božie? Chýba ti tvoj farár? Vieš žiť bez cirkvi, bez kostola, bez služieb Božích, bez farára a predovšetkým bez Krista? Je to veľká otázka a výzva pre nás všetkých.

Marek Cingeľ,
zborový farár, Richvald

„DOVOĽTE DEŤOM PRICHÁDZAŤ KU MNE...“

„Dovoľte deťom prichádzať ku mne a nebráňte im,“ povedal raz Ježiš horlivým dospelým, ktorí si mysleli, že deti, ktoré k Nemu ľudia prinášali, budú toho veľkého Majstra len vyrušovať. Načo ich vôbec vodiť do Jeho blízkosti, keď aj tak ničomu nerozumejú. Keď však Boží Syn kráčal po tejto zemi, veľmi jasne hovoril, aké sú pre Neho deti vzácne a ako veľmi ich miluje. Ich úprimnú vieru dal dokonca za príklad aj nám, dospelým: kolkokrát dokáže dieťa s dôverou prijať vstúpané slovo tam, kde dospelí len špekulujú a kázané slovo donekonečna spochybňujú!

Preto je dôležité, aby mali deti v rámci zboru priestor, kde by mohli odmala počúvať a prijímať vzácne pravdy Božieho slova. Preto im aj v našom zbere chceme vytvárať podmienky, aby sa mohli pravidelne, týždeň čo týždeň stretávať a osvojovať si tieto dôležité pravdy formou, ktorá je im blízka a vytvárať si návyk prichádzať k Pánu Bohu a viac Ho spoznávať.

Takým miestom sa pre ne môže stať detská besiedka alebo, ak chcete, detské služby Božie. V čase, keď rodičia a starí rodičia prichádzajú v nedeľu ráno na služby Božie do kostola, majú možnosť priviesť svoje deti a vnúcať do Auditória (či na príslušné miesta na dedinách), kde je už všetko pripravené, aby tam deti mohli stráviť plnohodnotný čas

vyplnený hrami, piesňami, tvorivými aktivitami, ale najmä modlitbami a Božím slovom.

Detské služby Božie fungujú v našom zbere už dlhé roky. Pamätám si, keď som ešte ako stredoškolačka prvý krát prišla na besiedku, lebo som sa chcela stať pomocníčkou v besiedkárskom tíme. Cítila som zvláštnu radosť, keď som pozorovala všetkých tých ľudí zapálených pre službu deťom. Bolo to pre mňa niečo nové a hoci som už nebola dieťať, aj ja som čerpala z múdrosti starších učiteľov, ktorí vyučovali biblické lekcie či verše.

Dnes som súčasťou tejto služby už pätnásť rokov. Vďaka Bohu, v Bardejove aj na dedinách máme vzácny tím vyučujúcich a pomocníkov, ktorí týždeň čo týždeň pripravujú biblické lekcie, nacvičujú scénky, kreslia a strihajú vizuálne

pomôcky, pripravujú biblické verše, hry a aktivity, a niektorí aj pečú koláče. Každý vyučujúci na detských službách Božích investuje veľa zo svojho voľného času do práce s deťmi. Prečo? Iste by pre nich, mladších či starších, bolo pohodlnejšie prísť v nedeľu do kostola a oddýchnuť si pri načerpaní z Božieho slova bez akýchkoľvek ďalších starostí. Veríme však, že aj deti boli cieľom Ježišovho príkazu: Chodte teda a čiňte mi učeníkmi všetky národy... Aj deti je treba učiť zachovávať všetko, čo nám náš Spasiteľ prikázal. Aj za ich hriech na kríži zaplatil a aj im pripravil cestu záchranu v Ňom. To je tá dobrá správa, ktorú im chceme hovoriť.

Všetky aktivity pre deti sa snažíme pripravovať tak, aby reflektovali ich vnímanie a potreby – teda hravo, aktívne, so zapojením čo najviac zmyslov. V Bardejove zohľadňujeme tiež vekový rozdiel detí a ich schopnosť samostatne pracovať. Vyučujeme tu v dvoch skupinkách, mladšej – predškolskej a staršej – školskej. Počas školského roka máme zaužívaných viacero tradícií – v Bardejove robíme napríklad na začiatku a na konci školského roka pre deti párty s rôznou tematikou – melónovú, indiánsku, klobúkovú, zmrzlinovú, atď. Našou doteraz poslednou bola júnová rybárska párty, kde sme sa na príbehu o Jonášovi učili, že Pán Boh chce zachrániť všetkých ľudí, aj tých, ktorí si to v našich očiach nezaslúžia – a na to si chce použiť aj nás. Najbližšiu párty, arašidovú, budeme mať tento rok výnimočne v sobotu, 14. septembra 2019, počas zborových dní v Auditóriu. Bude to zároveň slávnostné otvorenie nového školského roka v rámci detskej besiedky, takže na ňu srdečne všetky deti z celého zboru pozývame!

Samozrejme, uvedomujeme si, akou veľkou zodpovednosťou práca s deťmi je. Túto zodpovednosť má

pred Bohom každý rodič, ale aj my, učители na detskej besiedke. Aby sme túto prácu vykonávali zodpovedne, musíme sami v prvom rade tráviť čas na modlitbách a v Božom slove. Bez Božieho požehnania a vedenia by bola naša práca len ľudskou snahou. Okrem toho sa snažíme posúvať vpred aj ako tím a vzdelávať sa. Vo februári tohto roku sme zorganizovali intenzívne jednodňové školenie pre všetkých vyučujúcich detskej besiedky v našom zbere. Hostili sme dokonca aj vyučujúcich z iných cirkevných zborov či cirkví v Bardejove. Prešli sme si základy prípravy biblickej lekcie, tipy, ako kreatívne vyučovať biblické verše, ako aktivizovať deti, atď. Našou lektorkou bola Adka Sabolová, pracovníčka Detskej misie v Košiciach a náš zborový kaplán Ivan Havassy, ktorý nám tento deň spestril praktickou ukážkou vyučovania biblického verša.

V poslednej dobe však na detských besiedkach, najmä v Bardejove, zápasíme s výrazným úbytkom detí. Kým v čase, keď som začínala na besiedke pomáhať, prichádzalo do Auditória vyše šesťdesiat detí, dnes sú nedele, kedy počet detí sotva presiahne hranicu dvadsať. Najmä v predškolskej skupinke sa stáva, že počet detí sa zastaví na čísle päť. Sme vďační za každé jedno dieťa, ktoré na besiedku prichádza a zvestovanie dobrej správy o záchrane v Kristovi nikdy nie je o počtoch; je však našou túžbou, aby túto dobrú správu mohlo počuť čo najviac detí, najmä ak vieme, že ich je v našom zbere dosť. Preto by sme chceli čo najsrdečnejšie pozvať všetky deti ich aj ich rodičov – prídte sa pozrieť, ako fungujeme. Možno ste na besiedke nikdy neboli, možno máte pocit, že je to len pre niektoré deti. Nie je. Práve vás srdečne pozývame: prídte k nám! Čakáme vás na besiedkach v Bardejove aj na dedinách.

Mgr. Bibiana Kuchariková
vedúca detskej besiedky v Bardejove

Vyučovanie detskej besiedky v CZ Bardejov			
Miesto vyučovania:	Kde:	Kedy:	Bližšie informácie u:
Bardejov (mladšia aj staršia skupinka)	Auditórium	v nedeľu počas služieb Božích (začíname spolu v kostole)	L. Gajdošová, B. Kuchariková, M. Polčová, S. Tipulová, L. Volanská
Lukavica	miestnosť za kultúrnym domom	v nedeľu počas služieb Božích	A. Hrivniaková
Mokroluh	zborová miestnosť pri modlitebni	v nedeľu počas služieb Božích	A. Basariková, L. Macejová, J. Petričová
Rokyto	kostol v Rokytove	nedeľa, 9:25	S. Banasová, K. Miševová
Vyšná Voľa	miestnosť vedľa kostola	podľa dohody v danom školskom roku (min. šk. rok v sobotu o 14:00)	I. Havassy, S. Riznárová

SVÄTOJÁNSKY KONCERT

Koniec školského roka je pre členov Spevákkeho zboru Zachariáša Zarewutia príležitosťou rekapitulovať svoju službu v cirkevnom zbere v období od júna predchádzajúceho roku. Aj v roku 2019 sme pripravili koncert, v ktorom sme znovu pripomenuli piesne nacvičené v uplynulom školskom roku ako nové skladby. V rámci programu deviatich skladieb zazneli tóny starocirkevného chorálu s textom Juraja Tranovského – Teba dnes chválime, tiež skladby tematické – vianočné z Bavorska, Ukrajiny, ale aj chorály zo zlatého fondu evanjelickej piesne.

Výkon spevákov priniesol krásny a oduševnený zážitok, ktorý si prišlo vypočuť množstvo poslucháčov. Členom spevákkeho zboru sa podarilo piesne nielen zaspievať, ale v nich aj úprimne a dôveryhodne odovzdať ich posolstvo. Poslucháči vnímali, že to, čo spievajú ústa vyvíera zo srdca a presvedčenia spevákov. A to je podstata duchovnej piesne a služby kresťanského spevokolu.

Záver vystúpenia patrilo pripomenutiu Dištriktuálneho dňa VD, na ktorom naši speváci spojili svoje hlasy s ďalšími spevokolmi z VD. Jedna z pripravovaných piesní bola pre všetkých prítomných pozvánkou na toto veľké stretnutie, ktoré sa konali v júli v Poprade.

Ján Velebír, zborový farár

KULTÚRNE LETO BÉLU KÉLERA

Po desiaty krát sa v našom meste konalo Kultúrne leto Bélu Kélera. Ide o jednu z najvýraznejších osobností nášho mesta, hudobníka vo svojej dobe známeho aj v rámci Európy. Jeho korene siahajú k nám, do radov evanjelickeho cirkevného zboru. Preto sme aj toho leta radi poskytli priestory pre dva koncerty v rámci tohto podujatia.

Prvý sa konal v pondelok 24. júna. Jeho program tvorili spevácke diela Bélu Kélera a Antonína Dvořáka v podaní bardejovskej rodáčky, opernej speváčky Marianny Pillárovej a jej hostí. Nádherné tóny naplnili klenby chrámu krásou a citom, čo ocenili početní poslucháči mohutným potleskom. Bol to opäť jeden z vydarených a krásou požehnaných večerov pri klasickej hudbe.

Druhý koncert v našom chráme sa konal 30. júla. S dielami Bélu Kélera a Alfonsa Cibulku vystúpil Symfonickeý orchester Dunakeszi pod vedením Pavla Farkaša z Maďarska. Hudba v podaní profesionálnych muzikantov priniesla nezabudnuteľný zážitok poslucháčom, ktorí opäť hojne naplnili chrám Boží. Samotní umelci sa pochvalne vyjadrovali o atmosfére na koncerte. Vyznali, že sa do Bardejova tešili. Oceňovali aj vzácne akustické danosti nášho chrámu.

Sme radi, že krásne a duši lahodiace tóny peknej hudby mohli v našom kostole do lavíc prilákať ľudí rôzneho vyznania, rôzneho zmysľania a záujmov. Spoločné stretnutie pri kráse hudby dáva dobré predpoklady aj pre iné stretnutia v duchu porozumenia a priateľstva. A to je okrem umeleckého zážitku nie malý prínos podobných koncertov.

Ján Velebír, zborový farár

VEĽKÝ AMERICKÝ VÝLET MLÁDEŽE 25 PLUS

Už štyri roky sa stretávame ako spoločenstvo, či mládež 25 PLUS. To znamená, že máme za sebou aj štyri dovolenky. Dvakrát sme boli spolu v Chorvátsku, minulý rok sme navštívili nášho rodáka Mareka Hrivňáka v Súľove a toto leto sme sa vybrali spolu do USA na Veľký americký výlet.

Žiaľ, cesta sa nezaobišla bez logistických útrap. Naše letenky neboli zrušené (kvôli problémom s lietadlami Boeing 737 Max) raz, ale rovno trikrát. Nakoniec nás rozdelili do štyroch skupín, z čoho jedna zostala visieť 24 hodín v Istanbule. Ale z Božej milosti sme sa nakoniec všetci stretli na Floride, kde sme biele pieskové pláže, tyrkysové more a minimum ľudí (keďže im už začala škola) vnímali ako dar od dobrého Otca. Boli sme na lodi pozorovať

delfíny, potápať sa, modlili sme sa na pláži a hľadali aligátory v národnom parku.

Potom bol čas presunúť sa na krásne vinice do Južnej Karolíny, kde nás privítali naši priatelia a nádherne sa o nás nasledujúce tri dni starali. U nich doma sme si spravili mládež, porozprávali nám svoj príbeh o tom, ako spoznali Pána Ježiša a veľa sme sa od nich mohli učiť.

Poslednou zastávkou bola Atlanta, veľkomesto s mrakodrapmi, akváriom, prehliadkou CNN a hlavne rodina Tisdalovcov, ktorých viacerí mládežníci poznajú ešte z čias, kedy náš zbor organizoval anglické kempy KECY. Aj keď to bolo už pred dlhším časom, priateľstvá pretrvali až do dnešného dňa.

Sme veľmi vďační nebeskému Otcovi za Jeho ochranu, starostlivosť a darčeky, ktorými nás prekvapoval každý jeden deň. Bola to milosť a my sa už teraz tešíme na to, čo prinesie ďalšie leto.

Maruška Skoncová

PS: Ak máš viac ako 25 rokov, pracuješ a rád by si sa pridal do nášho spoločenstva, budeme sa veľmi tešiť. Stretávame sa každý druhý týždeň buď v Auditku alebo u niekoho doma. Prvé stretnutie v novom školskom roku bude 18. septembra 2019 o 19:00 v Auditriu.

Celé to začalo v práci, keď kolegyňa jedno ráno doniesla na ochutnávku doma upečený kváskový chlieb. Chuťou a vôňou bol zjavne iný, ako chlieb bežne kupovaný v obchode. Kolegyňu kváskovanie už pred časom poriadne chytilo a postupne svoje nadšenie prenášala aj na nás ostatných. Dozvedali sme sa stále viac o tom, čo je vlastne ten kvások, rozkvas, ošatka a aké sú špecifiká kváskového pečenia. Niekoľkokrát sa dokonca stalo, že sme pracovný deň začali spoločnými raňajkami, kde stačil iba čerstvý chlebič s maslom a soľou.

Keď sa po nejakom čase ďalší kolega rozhodol, že to skúsi aj on a po víkende hneď doniesol chrumkavé vzorky na ochutnanie, hovorím si v duchu, že to láka vyskúšať aj mňa. Znelo to ako dosť odvážny nápad pre človeka, ktorý predtým s cestom nič nerobil a nevedel aký je rozdiel medzi hladkou a hrubou múkou. No ale čo už, za pokus nič nedám a prinajhoršom to nevyjde, pomyslel som si.

Prvým krokom je zaobstarat si kvások. Je možné si ho „vypestovať“ sám, ale jednoduchšie je získať ho od niekoho, kto už kváskuje. Presne tak som postupoval aj ja a dostal som ho od vyššie spomínanej kolegyne v sklíčku s nápisom: „Darovaním kvásku darujeme zdravie a lásku“. Ďalej sme nakúpili rôzne druhy múk a hor sa do pre mňa úplne nových vôd.

Manželka Bibka mi poukazovala veci v kuchyni, ktoré som predtým veľmi nevyužíval a ako úplného začiatočníka uviedla do základov práce s cestom. S pomocou podrobného postupu na papieri plus videí a rád na internete sme sa pustili do toho. Kváskovanie nie je nič extra náročné. Chce to hlavne dobrý časový plán a načasovanie, keďže každá fáza si vyžaduje svoj čas a od prvého kroku až po vytiahnutie chleba z rúry je potrebných cca 15 hodín. Samozrejme väčšinu tohto času nepotrebuje robiť nič, len čakať, kým kvások v ceste pracuje. Mali ste vidieť ten „výbuch“ v kuchyni po mojom prvom pečení (múka, kúsok cesta, kopec rôznych misiek a riadov), no výsledok stál za to - chlebič síce trochu plošký, ale chuťovo fantastický. Tú radosť a nadšenie, keď sme náš prvý bochník vytiahli z rúry a celú kuchyňu

KVÁSKOVÝ CHLIEB - NOVÁ SKÚSENOŠŤ

zaplavila nezameniteľná vôňa čerstvo upečeného domáceho chleba, ťažko opísať.

A musím povedať, že toto nadšenie ma drží dodnes, aj po polroku od mojich prvých pokusov. Veľa som sa naučil a stále učím. Progres a posun nastal v tvare chleba aj stave kuchyne pri a po pečení; radosť z pečenia ostáva rovnaká. Kvások je kvások, takýto chlieb je chutný a zdravý a najmä - vieme čo jeme. Plus je to celkom zábava kombinovať rôzne druhy múk, hrať sa s prísadami a čakať, čo z toho vznikne. Každý chlieb je naozaj jedinečný originál. A konečne tiež viem, že ak chcem, tak môžem mať doma

naozaj 100% celozrnný chlieb, bez akýchkoľvek chemických prísad.

Asi najdôležitejšou lekciou, ktorú som sa pri pečení chleba naučil, bolo, že chlieb vôbec nie je samozrejma vec, i keď nás o tom preplnené regály s pečivom v obchodoch presvedčajú. Moderný človek už ani veľmi nerieši, že chlieb vyschne, stvrdne, splesnivie a vyhodí ho nie je žiaden problém. Zároveň si oveľa viac uvedomujem čo je za prosbou v modlitbe Pánovej „chlieb náš každodenný daj nám dnes“ a cítim veľkú vďačnosť voči Pánu Bohu za Jeho starostlivosť o nás.

Ing. Peter Kucharik

Keď som sa pred časom zamýšľal, nad tým, aký význam pre nás majú naše budovy – kostol a Auditórium, prišlo mi na um prirovnanie k pľúciam a k srdcu. Myslím, že som o tom už aj písal, alebo hovoril. Kostol, ako pľúca, ktoré každý týždeň umožňujú cirkevnému zboru jeden hlboký výdych a nádych. Výdych pokánia a nádyh prijatej milosti, čistota učenia v Božom slove. Rytmus nášho tela hovorí, že nádychov vykonáme za minútu asi 14 až 18. Tak prichádzame v bežnom spôsobe života do kostola raz týždenne.

Inak to vyzerá s rytmom srdca. V bežnej prevádzke srdce udrie približne 72 krát za minútu. Preto aj naše Auditórium prirovnávam k srdcu. Tu sa totiž konajú stretnutia a podujatia omnoho častejšie, ako v kostole. Samozrejme, že je tu aj menej ľudí. Ale aj to zodpovedá prirovnaniu k dýchaniu a tlkotu srdca. Veď na jeden nádyh nadýchame niekoľko litrov vzduchu. Ale pri jednom údere srdca prepumpuje naša krvná pumpa omnoho menší objem. A tak sa v Auditóriu odohráva tlkot srdca cirkevného zboru. Tu skupinka dorastencov, mládeže, tu nácvik spevokolu, tu biblická hodina, tu prípravka na tábor, víkendovku, výlet, alebo stretnutie rodičov. Ťažko aj vymenovať všetky

stretnutia, ktoré sa tu odohrávajú. Je ich ročne viac, ako štyristo. Skutočne, viac, ako dní v roku. Tak intenzívne, každodenne bije srdce, prúdi krv nášho cirkevného života cez Auditórium, aby odtiaľ roznášala energiou a odhodlaním nabité podnety do najvzdialenejších okrajov tela cirkvi.

Auditórium je pre nás skutočne dôležité. Dnes, aj v budúcnosti. Preto sa všetkými spôsobmi snažíme získať prostriedky na opravu strechy a následnú úpravu podkrovných priestorov. Akým požehnaním by pre nás mohli byť sme videli pri poslednom stretnutí Pri kávičke v júli tohto roku. Akonáhle pohrozil dážď a my sme mali obavu, či budeme môcť zostať vonku, preniesli sme hlavnú časť programu do podkrovia – provízorne pripraveného na prednášku, moderovanie a piesne. Zažili sme tam vzácne chvíle. Pod plechovou strechou. Šlo to, kým je vonku teplo. Keď príde jeseň, zima, bez novej strechy s izoláciou, oknami a novou krytinou to nepôjde.

Sme vďační všetkým ochotným darcom, ktorí vnímajú túto potrebu srdca nášho zboru, Auditória. Pre vašu lepšiu informovanosť niekoľko údajov o stave milodarov a zbierky: Do zbierky 500 po 100 sa od augusta 2018 zapojilo 101 jednotlivcov, rodín, dorast a mládež. Spolu sa vyzbieralo 11 025 €. Účelové

milodary na Auditórium od začiatku roka 2019 sme vyzbierali vo výške 16 400 €. V kostole v Bardejove do osobitnej pokladničky zbierame zberku, v ktorej sa od začiatku roka vyzbieralo ďalších 1 427 €. Z milodarov potrebujeme odčleniť 11 300 € na splátky pôžičiek za dosiaľ vykonané práce. Zo zdrojov Vlády SR sme na základe našej žiadosti dostali v roku 2019 podporu vo výške 15 000 €.

Preinvestovať ju máme do konca roku 2020. Spolu na realizáciu opravy strechy potrebujeme na materiál a odbornú prácu cca 70 000 €.

Zbierka 500/100 od 08/2018	11025 €
Milodary 2019 po odrátaní splátok	5100 €
Zbierka v kostole 2019	1427 €
Vláda SR 2019	15000 €
Spolu	32552 €

Ak vám tiež záleží na tom, aby sme v Auditóriu čo najskôr mohli vytvoriť priestory pre dorast, deti a mládež, budeme vám vďační za vašu podporu – buď zbierke 500 po 100 (päťsto darcov po 100 € = 50 000 €) alebo formou účelového milodaru. Vaše dary budú využité práve na tento účel, aby srdce zboru mohlo biť bez zábran, účinne a pravidelne. Ďakujeme!

Ján Velebír, zborový farár

ĎAKUJEME

Neoddeliteľnou súčasťou života cirkevného zboru je zborové hospodárenie. Cirkevný zbor nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť, preto sme vo svojich príjmoch odkázaní na to, čo vyzbierame. Hlavné zdroje príjmov sú:

1. cirkevný príspevok (v roku 2019 vo výške 15 € na člena zboru na rok),
2. ofery v kostoloch na službách Božích a ďalších stretnutiach
3. dobrovoľné milodary pri rôznych príležitostiach a účelové milodary.

Hospodárenie zboru sa snažíme podporiť aj z dostupných zdrojov štátneho rozpočtu, fondov, projektov a sponzorstva. Stojí to nemalé úsilie, ale darí sa nám získavať významné čiastky. Vďaka nim sme schopní riešiť väčšie opravy alebo investície do budov a majetku. Hospodáreniu zboru pomáha aj skutočnosť, že od roku 1948 štát prispieva na platy duchovných cez štátny rozpočet. Nástupom socialistického zriadenia bola zrušená dovtedajšia prax, že zbory si platili svojich kňazov samé. V roku 2019 zborový konvent riešil otázku zvýšenia cirkevného príspevku (CP) na 15 € za člena na rok. Hlavnými dôvodmi bolo zvyšovanie minimálnej mzdy a zvyšovanie cien energií. Okrem kňazov platených zo štátneho rozpočtu má cirkevný zbor aj vlastných zamestnancov.

Na navýšenie ich plátov podľa výšky minimálnej mzdy, na odvody a výdavky za energie sme potrebovali prispôsobiť výšku príjmov cirkevného zboru.

Vedenie zboru úprimne ďakuje všetkým vám, ktorí ste si svoju povinnosť uhradiť cirkevný príspevok splnili tak, ako to určil konvent a presbyterstvo, teda do konca júna tohto roku. Viac ako 20 % členov zboru už využíva možnosť elektronickej platby, ktorú naďalej odporúčame aj ďalším členom. Pre aktivovanie tohto spôsobu platby sa stačí ohlásiť na adrese bardejov@ecav.sk. Mnohí využili možnosť uhradiť CP v chráme Božom. Za ostatnými sme vyslali našich ochotných členov presbyterstva a poverených členov zboru, aby vám uľahčili splnenie tejto povinnosti. Ešte raz srdečná vďaka všetkým, ktorí úhradou svojich záväzkov umožnili normálne fungovanie našej činnosti.

V nasledujúcej tabuľke je stručný prehľad úhrady CP k 15. augustu 2019. Všetkých, ktorí zatiaľ CP uhradený nemajú, prosíme, aby tak urobili v čo najkratšom čase. Ak máte k plateniu príspevku akékoľvek otázky, kontaktujte nás na farskom

úrade telefonicky, osobne alebo mailom na vyššie uvedenej adrese. Radi vám odpovieme a poradíme.

V Bardejove majú úplne uhradený CP na uliciach: B. S. Timravy, Baštová, Dobšinského, F. Kráľa, J. Bottu, J. Kalinčiaka, J. Jesenského, Kellera, Kúpeľná, Kutuzovova, Kuzmányho, Mičková, Puškinova, Rhodyho, Stöckelova, Toplianska. Obec Kurov.

Ulice, na ktorých neuhradil CP 1-10 členov zboru: Družstevná, Gróner, Homolkova, Hurbanova, Jiráskova, Kláštorská, Kpt. Nálepku, Kukučínova, Ľudovíta Štúra, Mikulovská, Moyzesova, Na Hradbách, Nový sad, Pod Kalváriou, Pod Lipkou, Pod Šibeňou horou, Postajok, Pri Štepnici, Přerovská, Rad. námestie, Sama Chalupku, Sládkovičova, Starý Blich, Sv. Jakuba, Šiancova, T. Ševčenku, Tehelná, Veterná, Wolkerova; Miestne časti a obce: Bardejovské Kúpele, Bardejovská Zábava, Bardejovský Mihaľov, Dlhá lúka, Janovce, Kľušov, Kľuš. Zábava, Kobyly, Rešov, Zborov. Na ostatných uliciach v Bardejove evidujeme viac ako 10 členov s neuhradeným CP.

Ján Velebír, zborový farár

P.č.	Obec	Počet	Zaplatili	Nezaplatili	CP 2019	Doplatky
1.	Lukavica	294	278	16	4 170 €	
2.	Mokroluh	288	226	62	3 365 €	110 €
3.	Rokyto	183	166	17	2 580 €	
4.	Vyšná Voľa	246	239	7	3 810 €	
	Nižná Voľa	47	38	9	548 €	140 €
5.	Bardejov a obce v diaspore	2282	1443	839	21 800 €	949 €
Spolu cirkevný zbor:		3 340	2 390	950	36 273 €	1 199 €

OKIENKO DO CIRKEVNÉHO ZBORU ECAV NA SLOVENSKU BARDEJOV

MÁJ – JÚL 2019

Jakub Adamuščin, Mihaľov
Tobias Tokár, Bardejov
Richard Rybár, Bratislava
Slavomír Jančík, Bardejov
Daniel Žáček, Zlín
Richard Vanta, Bardejov
Jakub Voška, Bardejov
Hana Pastirčáková, Bardejov
Amália Majchrovičová, Bardejov
Richard Ilek, Mokroluh

Róbert Novák a Zuzana Ondisová
Ľubomír Eliaš a Katarína Kmecová
Andrej Leškanič a Andrea Štafuriková
Ondrej Boron a Soňa Knapová
Ondrej Gibeľ a Zuzana Ivančinová
Dominik Eštočin a Silvia Polčová

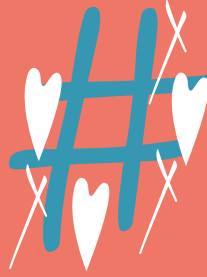

Viera Predmerská, rod. Bahnová, 94 r., Bardejov
Jozef Pangrác, 63 r., Bardejov
Ján Jankuv, 91 r., Vyšná Voľa
Božena Buranovská, rod. Sýkorová, 76 r., Bardejov
Anna Germanová, rod. Hankovská, 74 r., Bardejov
Jozef Gajdoš, 64 r., Bardejov
Ján Hrivňák, 86 r., Bardejov
MUDr. Dušan Čajka, 76 r., Bardejov

NA VYDANIE BARDEJOVSKÉHO PRAMEŇA PRISPELI:

3,00 € | Bardejov – s. Adamuščinová
5,00 € | Bardejov – s. Benková, s. Bilišňanská, s. Guláňová, s. Guzyová, s. Jaššová, s. Petričová Z., br. Eštok, r. Adamuščinova, r. Bukovinska, r. Fuchsova, r. Kolesárova, r. Stachova, r. Šellongova; Bardejovská Nová Ves – s. Ivanová; Mihaľov – r. Adamuščinova; Mokroluh – r. Adamuščinova,
7,00 € | Bardejov – s. Horňáková
10,00 € | Bardejov – 2 x Bohu známa sestra, s. Paľová, s. Paňková, s. Rybárová,

s. Virgalová, r. Adamuščinova, r. Nahálkova, r. Porubská, r. Remetova, r. Švačova; Lukavica – s. Adamuvová, s. Martičková; Mokroluh – s. Stašová, r. Macejova
20,00 € | Bardejov – r. Klobušiakova; Bardejovská Nová Ves – br. Jankuv
50,00 € | Lukavica – Bohu známa sestra
55,00 € | účastníci zájazdu do Wittenbergu
Spolu: 385,00 €

Milovaní Kristom

Program

Zborových dní Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Bardejov
13. - 14. september 2019

Piatok

18:00 Stretnutie generácií Pri kávičke v záhrade fary

Téma: Spravovanie Božích darov v našom živote

Host: Miki Lipták, Kežmarok

Iné: svedectvá ľudí, ktorí svoje dary venujú službe bližným
guláš v záhrade – z prostriedkov stretnutí „Pri kávičke“
program pre deti na fare alebo v Auditóriu

Sobota

9:00 spoločná ranná pobožnosť v kostole dospelí aj deti

9:15 detský program v záhrade (mokrý variant v Auditóriu do 11:30)

9:15 hlavný program v kostole – prednáška br. farára Jara Petru (Obišovce)
téma: Milovaní Kristom

10:00 prestávka s občerstvením (pre deti aj dospelých)

10:30 semináre:

kostol: Jaro Petro – Milovaný – pre mužov

čítareň Okresnej knižnice D. Gutgesela : Klara Jonesová – Milovaná – pre ženy

Auditórium: Marek Ilenin – svedectvo o praktickej kresťanskej láske
v Dome na pol ceste – diakonická služba mládeži z detských domovov.

12:00 spoločný obed v stravovacom centre – grilované mäso / kapustnica
na stravné lístky predávané v kostoloch, nápoje za úhradu,
koláče z vlastných zdrojov, od členov zboru

Starostlivosť o deti od obedu preberajú ich rodičia.

14:00 Súťaž: Päťboj v zručnostiach mužov a žien / spoločenské hry / rozhovory

16:00 Výstava z diel členov zboru – ručné práce, výtvarné práce a pod.
v podkroví Auditória

17:00 Prehliadka podkrovia kostola – historický krov po rekonštrukcii
(po skupinkách)

Srdečne vás pozývame!